

هنر رفتار با زنان

آرتور شوپنهاور

ترجمہی علی عبداللہی

نشر مرکز

فهرست

- ۱ یادداشت مترجم
- ۳ پیش درآمد
- ۱۹ سرشت زن
- ۲۱ ۱. تمایزات بین زن و مرد
- ۲۵ ۲. وظایف طبیعی زنان
- ۲۷ ۳. برتری‌های زنان
- ۲۹ ۴. ضعف‌های زنان
- ۳۱ ۵. انتخاب زن درست
- ۳۳ ۶. عشق
- ۳۹ ۷. زندگی جنسی
- ۴۵ ۸. وضع زناشویی
- ۵۱ ۹. تک همسری یا چندهمسری؟
- ۵۳ ۱۰. حقوق زنان
- ۵۵ ۱۱. زنان، فرهنگ و هنر
- ۵۹ ۱۲. زنان و جامعه
- ۶۳ ۱۳. زنان و سرشت شهسواری
- ۶۵ ۱۴. آنچه باید بدانیم
- ۶۹ ۱۵. در ستایش زنان
- ۷۱ ۱۶. برخی آثار شوپنهاور که به فارسی ترجمه شده‌اند

یادداشت مترجم

کتاب حاضر، مجموعه‌ای است جذاب و متنوع در باب زنان، که از میان تمام آثار مفصل آرتور شوپنهاور گرد آمده، از میان آثار اصلی و آثار بعدی که پس از مرگ وی در یادداشت‌ها و پیوست‌های آثار و حتی جاهای دیگر آمده است. در ایران شوپنهاور را کم‌وبیش می‌شناسند و آثار مهم او از جمله *جهان همچون اراده و تصور*^۱ به فارسی منتشر شده است.^۲ در مورد خود شوپنهاور آثاری به فارسی وجود دارد که به نظرم ضرورتی ندارد اینجا از زندگی این فیلسوف چیزی بنویسم. در توضیح و روشنگری پیرامون این کتاب کوچک هم، در جستار آغازین کتاب، نکات ارزنده‌ای آمده که شاید بهتر باشد آن را بخوانید و بعد به سراغ کتاب بروید.

هنر رفتار یا زنان مانند آثار دیگر شوپنهاور، صریح، بی‌پرده، دقیق، موشکافانه و البته تلخ و تاریک است. شاید بسیاری با برخی اندیشه‌های وی هم‌صدایی نداشته باشند، شاید هم کسانی باشند که آنها را بپذیرند، ولی هر چه باشد دیدگاه‌های شوپنهاور و طرز نگاه وی به زنان، افزون بر آشنایی بیشتر با این فیلسوف پرشور، به کار کندوکاو در نگاه فیلسوفان مغرب‌زمین به زنان نیز می‌آید. اگرچه او، از سنت پیش از خود به‌خصوص از فیلسوفان یونان کهن و روم باستان و حتی از هگل در این زمینه تأثیر بسیار گرفته، و دنباله‌رو همان سنت نگاه تند و تیز به زنان است، در عین حال خود نیز

---

1. *Welt als Wille und Vorstellung*

۲. مشخصات ترجمه‌ی فارسی آثار شوپنهاور در انتهای کتاب آمده است.

آبشخوری می‌شود برای اندیشه‌های فریدریش ویلهلم نیچه، فیلسوف پس از خود، در باب زنان، قدرت، اراده و بسیاری مباحث دیگر. تمام فیلسوفان نامبرده‌ی پیش و پس از وی، کم‌وبیش، همین نگاه را در آثار خود دنبال می‌کنند. از سوی دیگر، شوپنهاور در این کتاب به سنت دیرپا، پر از اما و اگر، و در عین حال شایان بررسی مشرق‌زمین در نگاه به زنان نیز توجه دارد و از قضا در موافقت با همین سنت آشنا و مأنوس برای ما، داد سخن می‌دهد و هر جا مجالی دست داده، حتی از ستودن آن فروگذار نکرده است. از سوی دیگر، او از سنت برخی ادیان در نگاه به زن نیز، که باز هم در جاهایی با او سخت هم‌نواست، بهره می‌برد.

هنر رفتار با زنان کتابی خواندنی است، هم برای آنها که مخالف دیدگاه‌های این فیلسوف هستند، هم برای آنها که مانند او فکر می‌کنند. شوپنهاور، در اینجا، هم برای فمینیست‌های دوآتشه خوراک حاضرآماده‌ای برای جدل و تندکردن آتش توپخانه‌شان در چنته دارد و هم برای محافظه‌کاران و مردسالاران، «دلایل» نغز و پردازنده‌ای برای تشجیع‌شان در مخالفت با دنیایی که روزه‌روز به تساوی زن و مرد و حتی به از میان بردن فاصله‌های ذاتی و بنیادین انگاشته‌شده‌ی پیشینی نزدیک می‌شود.

روشن است که هیچ‌کس، در هیچ‌کجا، تماماً به شکل کتابی که می‌خواند در نمی‌آید. از این رو، شوپنهاور و هر فیلسوف دیگری، در طرح هر دیدگاهی، صرفاً راهی به ما عرضه می‌کنند که می‌توانیم نپذیریم. **هنر رفتار با زنان**، مثل سایر آثار موضوعی شوپنهاور، بارها در آلمان چاپ و تجدید چاپ شده و هنوز هم خوانندگان زیادی دارد. امیدوارم برگردان فارسی^۱ آن در چپ‌های تازه به روی خوانندگان بگشاید، تا با اندیشه‌های آرتور شوپنهاور آشنا تر شوند.

علی عبداللہی

پیش درآمد

(در باب فلسفه و زنان و قضیه‌ی شوپنهاور)

«اگر تکوین عالم را حاصل یکی از احوالات خداوند بدانیم، در آن صورت زن موجودی است که آفریدگار توانا قصد داشته با خلقت وی، به وضوح هر چه تمام‌تر، سویی درک‌ناپذیر طبیعت خودش را نشان دهد.» همین گفتار طنزآمیز که از قضا چندان هم از باورهای ریشه‌دار ذات مردانه به دور نیست، می‌تواند همگان را، چه مرد و چه زن، قانع کند که تدوین چنین کتاب کوچکی فایده‌ی خاص خودش را دارد. البته انتخاب چنین موضوعی بی‌اندازه پرمجاده است، ولی در عین حال از آن گریزی نیست.

فیلسوفان بنا بر وظیفه‌ی اصلی که بر دوش دارند پاسداران حکمت‌اند، اما در حقیقت ورشکستگان عالم عشق به شمار می‌روند، به‌راستی در باب رفتار و مرادها با زنان چه چیزی در چنته دارند که به ما بیاموزند؟ آنان برای کنترل سربه‌هوایی و سبکسری خطرناک و گمان‌انگیز این جنس و نیز لگام زدن بر این مقصود درک‌ناپذیر هوا و هوس‌های ما چه راه و چاه و پندواره‌ای در انبانه‌ی معرفت خود دارند؟ و برای بیرون راندن افکار مشوش یا به اصطلاح جیرجیرک‌های مزاحم از سر این جنس زیبا چه راهبرد و تمهیدی به ما توصیه می‌کنند؟

۱. فیلسوفان و زنان: صحنه‌های پیوندی ناهمخوان

از دوران باستان تا همین امروز، رابطه‌ی میان فیلسوفان و زنان از جهات مختلف آشفته و خراب بوده است. اگر تاریخ فلسفه را از این منظر بنگریم، بی‌گمان به

۱. برخی از قطعات بنا به ملاحظاتی حذف شد.